

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๗๙
วันพฤหัสบดี ที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาต สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	โฆษกกรรมการ
๕. นายนครินทร์ สิงห์เสนา	โฆษกกรรมการ
๖. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๗. นางกิริณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๘. นางจุรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๙. นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๐. นายเอียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๑. พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ	กรรมการ
๑๒. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๓. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๔. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๕. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการ
๑๖. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๗. พลเอก อัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๘. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๙. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	(ลาการประชุม)
๒. นายอัษฎพร จารุจินดา	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายจินตพันธุ์ ทังสุบุตร	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ
๒. นายวราห์ เห่งพุ่ม	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาละ ดวงวิชัย	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา
๒. ว่าที่เรือตรี ยุทธนา สำเภาเงิน	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาบุคลากร

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์
๒. นายเชษฐ์ โทณะวนิก

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสาวรัญญา ทศนัศรวิงศ์
๒. นางสาวจิตติพร วิชัยชนพัฒน์

เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๑๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๗๘ วันพุธ ที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ อยู่ระหว่างการตรวจทานของนายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการดำเนินงานภายหลังการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้น

ที่ประชุมได้พิจารณาแนวทางในการเผยแพร่และสร้างความเข้าใจกับประชาชนหลังจากเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้น สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชน คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ในเบื้องต้นได้มีการกำหนดแนวทางในการรวบรวมความคิดเห็นของประชาชนโดยเฉพาะในประเด็นที่มีความสำคัญที่เป็นการบิดเบือนเจตนารมณ์ของร่างรัฐธรรมนูญเพื่อประโยชน์ในการชี้แจงสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ประชาชน รวมทั้งมีความรู้เข้าใจสาระสำคัญของ

ร่างรัฐธรรมนูญตรงตามเจตนารมณ์ของร่างรัฐธรรมนูญอย่างแท้จริง สำหรับข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นที่มีลักษณะเป็นความคิดสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ คณะอนุกรรมการจะได้รวบรวมเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในประเด็นการวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับเรื่องสิทธิเสรีภาพตามร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นไม่ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนนั้น แม้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้นำเรื่องสิทธิเสรีภาพบางประการไปบัญญัติไว้ในหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ แล้วก็ตาม แต่ในความรู้สึกของประชาชนยังมีความไว้วางใจรัฐบาลว่าจะดำเนินการรับรองสิทธิเสรีภาพให้กับประชาชนได้ จึงมีข้อเรียกร้องจากประชาชนให้นำเรื่องสิทธิเสรีภาพมาบัญญัติไว้ในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ดังนั้น เพื่อความละเอียดรอบคอบ คณะกรรมการอาจต้องพิจารณาทบทวนเกี่ยวกับเรื่องสิทธิเสรีภาพอีกครั้งหนึ่งหลังจากสิ้นสุดระยะเวลาการเปิดรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนแล้ว

มีการแสดงความเห็นว่า การเปิดเผยเจตนารมณ์ของร่างรัฐธรรมนูญผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์นั้น โดยเฉพาะการแสดงความเห็นของฝ่ายการเมือง คณะกรรมการควรใช้วิธีการชี้แจงสร้างความเข้าใจกับประชาชนผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์เช่นเดียวกัน กล่าวคือ นอกจากการชี้แจงผ่านสื่อต่างๆ แล้ว เห็นควรจัดทำเอกสารเกี่ยวกับสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญเผยแพร่ผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ควบคู่ไปกับการชี้แจงของคณะกรรมการด้วย

จากนั้น ที่ประชุมได้พิจารณากำหนดการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญหลังจากสิ้นสุดระยะเวลาที่เปิดรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ประธานกรรมการกล่าวว่า หลังจากวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ คณะกรรมการอาจต้องใช้เวลาประมาณหนึ่งสัปดาห์ในการรวบรวมประเด็นข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นที่เสนอจากองค์กร หน่วยงาน และประชาชน เพื่อสรุปประเด็นที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นที่จะนำมาประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการจะต้องไม่ขัดกับหลักการและโครงสร้างของร่างรัฐธรรมนูญนี้

สำหรับแนวทางในการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญหลังจากระยะเวลาที่เปิดรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนได้สิ้นสุดลง คณะกรรมการอาจต้องเดินทางไปพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ ณ ต่างจังหวัด โดยมีแนวทางการพิจารณาสองแนวทาง คือ

แนวทางที่หนึ่ง คณะกรรมการจะเดินทางไปพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ ณ ต่างจังหวัด ในช่วงต้นเดือนมีนาคม ๒๕๕๙ โดยจะใช้เวลาในการพิจารณาให้แล้วเสร็จประมาณหนึ่งสัปดาห์

แนวทางที่สอง คณะกรรมการควรพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จก่อน จากนั้นในช่วงปลายเดือนมีนาคม ๒๕๕๙ จึงจะเดินทางไปพิจารณาทบทวนถ้อยคำของร่างรัฐธรรมนูญ ณ ต่างจังหวัด ซึ่งจะใช้เวลาในการทบทวนประมาณ ๓ วัน โดยจะไม่มีมีการพิจารณาแก้ไขในสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญอีก

อนึ่ง จากข้อเสนอทั้งสองแนวทางดังกล่าวข้างต้น ที่ประชุมยังหาข้อยุติไม่ได้ ดังนั้น เพื่อความละเอียดรอบคอบในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการจะได้มีการหารือเกี่ยวกับกำหนดการเดินทางไปพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ ณ ต่างจังหวัด อีกครั้งหนึ่ง

ต่อจากนั้น ประธานกรรมการหาหรือที่ประชุมว่า หลังจากเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นแล้ว หากพบข้อผิดพลาดในร่างรัฐธรรมนูญ อาจต้องเพิ่มหมวดปฏิรูปในร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อให้รัฐธรรมนูญ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- กรณีมอบหมายให้กรรมการแต่ละท่านศึกษาร่างรัฐธรรมนูญ เป็นการศึกษาเพื่อค้นหาถ้อยคำที่ พิมพ์ผิดพลาด หรือเพื่อค้นหาประเด็นที่มีผู้เสนอแก้ไขเพื่อนำมาปรับปรุงร่างรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า เป็นการศึกษาเพื่อตรวจสอบถ้อยคำในร่างรัฐธรรมนูญที่พิมพ์ผิดพลาด เพื่อให้ถ้อยคำมีความสอดคล้องกัน นอกจากนั้น เหตุที่ต้องมีการบันทึกว่ากลุ่มหรือบุคคลใดเสนอแก้ไข เพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญอย่างไร เนื่องจากเมื่อคณะกรรมการได้ปรับปรุงร่างรัฐธรรมนูญในประเด็นใดจะได้ ทราบที่มาของการแก้ไขดังกล่าว ขณะเดียวกันก็เป็นการแสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการได้รับฟังความคิดเห็น ของทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมกันด้วย และสอบถามความเห็นของที่ประชุมเกี่ยวกับข้อวิพากษ์วิจารณ์เรื่อง การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียว

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติ ชี้แจงว่า จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะให้ใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียวในการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่บัตรเลือกตั้งใบเดียวถูกวิพากษ์วิจารณ์จากพรรคการเมืองจำนวนมาก เนื่องจากหากผู้สมัครของพรรคการเมืองในระบบแบ่งเขตเลือกตั้งถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ย่อมทำให้ พรรคการเมืองนั้นไม่ได้รับคะแนนเสียงจากการเลือกตั้งทันที นอกจากนั้น การใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียวทำให้ พรรคการเมืองขนาดเล็กเสียเปรียบ เนื่องจากพรรคการเมืองขนาดเล็กต้องคัดเลือกผู้สมัครจำนวนมากเพื่อลง สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง ซึ่งพรรคขนาดเล็กไม่มีงบประมาณและความสามารถในการคัดเลือก เพียงพอ จึงทำให้ได้ผู้สมัครที่ขาดประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันพรรคการเมืองขนาดใหญ่ก็ไม่เห็นด้วยกับการ ใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียว เนื่องจากระบบบัตรเลือกตั้งใบเดียวเป็นการคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามคะแนนจริงที่ได้จากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง อาจทำให้พรรคการเมืองได้จำนวนสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรน้อยกว่าที่เคยได้จากการเลือกตั้งครั้งที่ผ่าน ๆ มา ทั้งนี้ หากใช้ระบบบัตรเลือกตั้งสองใบ จะได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมืองมากกว่า ซึ่งในระบบบัตรเลือกตั้งสองใบสามารถใช้ระบบ คิดคะแนนตามหลักการของร่างรัฐธรรมนูญได้ โดยการนำคะแนนที่ประชาชนเลือกพรรคการเมืองนั้น ๆ มาคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองจะพึงมี อย่างไรก็ตาม หากใช้บัตรเลือกตั้ง ใบเดียวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคการเมืองสามารถปรับตัวได้ และประชาชนก็จะเลือก ผู้สมัครรับเลือกตั้งตามคะแนนนิยมของพรรคการเมืองเช่นเดิม

ประธานกรรมการสอบถามว่า การใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบการทุจริตในการเลือกตั้งได้ง่ายขึ้นหรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติ ชี้แจงว่า ไม่ว่าจะใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียวหรือสองใบในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หากพบ หลักฐานการทุจริตเลือกตั้งที่ชัดเจนก็สามารถลงโทษผู้กระทำความทุจริตในการเลือกตั้งได้ทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม หากใช้ระบบบัตรเลือกตั้งสองใบ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีความชำนาญและคุ้นเคยในการคำนวณ คะแนนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากกว่าระบบบัตรเลือกตั้งใบเดียว

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากใช้ระบบบัตรเลือกตั้งใบเดียวจะสามารถปราบปรามการทุจริตใน การเลือกตั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และทำให้คะแนนเสียงของประชาชนไม่เสียไปด้วย

นายเชษฐ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในการยกร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ (ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ เป็นประธานกรรมการ) มีการเสนอให้ใช้ระบบบัตรเลือกตั้งสองใบ แต่ก็ถูกวิพากษ์วิจารณ์จากพรรคการเมืองเช่นกัน ทั้งนี้ พรรคการเมืองได้มีความเห็นในประเด็นบัตรเลือกตั้งว่า ควรคงรูปแบบการใช้ระบบบัตรเลือกตั้งสองใบ และระบบเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบคู่ขนานตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ เนื่องจากจะทำให้สมาชิกในสังกัดได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจำนวนที่มากขึ้น รวมทั้งจะทำให้พรรคการเมืองสามารถจัดลำดับบัญชีรายชื่อได้ ดังนั้น หากคณะกรรมการจะปรับเปลี่ยนระบบเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยกลับไปใช้ระบบบัตรเลือกตั้งสองใบตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ คณะกรรมการจะต้องเหตุผลอธิบายต่อสังคมถึงการแก้ไขหลักการดังกล่าวให้ชัดเจน โดยเฉพาะปัญหาคะแนนเสียงของประชาชนที่เสียไปหรือคะแนนเสียงตกน้ำ และไม่ว่าจะใช้ระบบบัตรเลือกตั้งลักษณะใดก็ตาม พรรคการเมืองขนาดเล็กย่อมเสียเปรียบทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม ระบบบัตรเลือกตั้งใบเดียวพรรคการเมืองขนาดเล็กจะได้รับโอกาสในการนำเสนอพรรคการเมืองของตนให้ประชาชนได้รับทราบเพียงใดเป็นเรื่องที่ต้องนำมาพิจารณา ประกอบกับการใช้ระบบบัตรเลือกตั้งใบเดียวอาจทำให้พรรคการเมืองเป็นสถาบันทางการเมืองได้มากขึ้น ซึ่งแตกต่างจากการใช้ระบบบัตรเลือกตั้งสองใบอาจเกิดพรรคการเมืองที่ลงสมัครรับเลือกตั้งเพื่อมุ่งหมายให้สมาชิกพรรคได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพียงอย่างเดียว โดยไม่ได้มีเจตนารมณ์ที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นสถาบันการเมืองอย่างแท้จริง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ไม่มีเหตุผลใดที่จะปรับเปลี่ยนระบบการเลือกตั้งเพื่อให้ได้รับการยอมรับจากพรรคการเมือง ทั้งนี้ หากคณะกรรมการเห็นว่าระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียวมีความเหมาะสมแล้ว ก็ควรคงหลักการดังกล่าวไว้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ร่างรัฐธรรมนูญถูกวิพากษ์วิจารณ์จากกระแสทางการเมืองและกระแสสังคม ซึ่งกระแสทางการเมืองมีการผันแปรตลอดเวลาอยู่แล้ว คณะกรรมการควรคำนึงถึงกระแสสังคมเป็นหลัก เนื่องจากหากสามารถทำความเข้าใจกับสังคมได้ เสียงวิพากษ์วิจารณ์หรือต่อต้านไม่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญจะลดลงจำนวนมาก

- การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียวอาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่สำคัญ เนื่องจากรูปแบบการคำนวณคะแนนเปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้ การใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียวเป็นการนับคะแนนโดยสะท้อนคะแนนเสียงของประชาชนตามความเป็นจริง ในทางกลับกัน หากพรรคการเมืองขนาดเล็กมีฐานเสียงที่มั่นคงในเขตเลือกตั้งใด ผู้สมัครรับเลือกตั้งในสังกัดพรรคการเมืองขนาดเล็กก็มีสิทธิได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เช่นกัน นอกจากนี้ การยกเลิกการจัดการเลือกตั้งล่วงหน้าจะเป็นอีกวิธีหนึ่งในการขจัดปัญหาการทุจริตการเลือกตั้งได้

- หลักการสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นที่คณะกรรมการควรพิจารณาคือ การกำหนดหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งประเด็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กก่อนวัยเรียนซึ่งต้องอธิบายและทำความเข้าใจให้ชัดเจน นอกจากนี้ ยังมีประเด็นที่คณะกรรมการควรติดตามอย่างใกล้ชิด คือ กรณีที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติมีคำสั่งระงับการจัดเวทีแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญในสถานที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะในบริเวณมหาวิทยาลัย ซึ่งอาจเกิดกระแสสังคมว่าห้ามวิจารณ์ร่างรัฐธรรมนูญตามมาได้

- คณะรักษาความสงบแห่งชาติไม่ได้ห้ามวิจารณ์ร่างรัฐธรรมนูญ แต่ห้ามปลุกกระแสให้เกิดการคว่ำร่างรัฐธรรมนูญในการลงประชามติ

จากนั้น นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน หรือที่ประชุมว่า คณะอนุกรรมการจะทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน เพื่อนำความคิดเห็นดังกล่าวมาใช้ประกอบการปรับปรุงแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งที่ประชุมยังไม่มีข้อสรุปว่าจะให้ดำเนินการอย่างไร ซึ่งหากคณะกรรมการเห็นควรให้ทำการสำรวจความคิดเห็นดังกล่าว คณะอนุกรรมการจะต้องดำเนินการเสนอขออนุมัติงบประมาณจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อดำเนินการโครงการดังกล่าว รวมทั้งกำหนดประเด็นที่จะทำการสำรวจ และกลุ่มตัวอย่างที่จะสำรวจ ซึ่งควรสำรวจเป็นกลุ่มจังหวัดเพื่อจะได้ทราบว่าแต่ละกลุ่มจังหวัดมีความเห็นต่อร่างรัฐธรรมนูญอย่างไร ทั้งนี้ การกำหนดประเด็นคำถามมีความสำคัญ ซึ่งบางกรณีจำเป็นต้องใช้คำถามนำในการสอบถาม เช่น ท่านมีความเห็นอย่างไรกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียว เป็นต้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนควรสำรวจเป็นรายภาค โดยควรสอบถามว่า ประชาชนรับรู้และเข้าใจร่างรัฐธรรมนูญเพียงใด และท่านจะรับร่างรัฐธรรมนูญนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด ทั้งนี้ การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยการตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญอาจไม่เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการ เนื่องจากประชาชนที่อ่านและทำความเข้าใจร่างรัฐธรรมนูญครบทุกมาตรา มีจำนวนน้อย

นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน กล่าวว่า คณะอนุกรรมการจะไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง และเสนอโครงการต่อที่ประชุมเพื่อขออนุมัติในการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อไป

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่จัดทำโดยหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง ปรากฏว่า ประชาชนประมาณร้อยละ ๒๒ ลงความเห็นว่า จะรับร่างรัฐธรรมนูญ ร้อยละ ๑๙ ไม่รับร่างรัฐธรรมนูญ และร้อยละ ๖๐ ยังไม่ได้ตัดสินใจ เนื่องจากยังไม่เข้าใจเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญ ดังนั้น คณะกรรมการควรเร่งสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญแก่ประชาชน เพื่อประโยชน์ในการลงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการควรนำจุดเด่นของร่างรัฐธรรมนูญในแต่ละเรื่องเผยแพร่แก่ประชาชน โดยเฉพาะเรื่องการปราบปรามการทุจริต เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญให้แก่ประชาชนในการออกเสียงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญ

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า กองทัพบกเตรียมการให้นักศึกษาวิชาทหารชี้แจงและสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญในการออกเสียงประชามติรับหรือไม่รับร่างรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่ควรมีบทบาทสำคัญในการชี้แจงร่างรัฐธรรมนูญแก่ประชาชน คือ กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงศึกษาธิการ เนื่องจากสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้ดีที่สุด

- กรรมการร่างรัฐธรรมนูญแต่ละท่านควรสรุปจุดเด่นของร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการเผยแพร่และสร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญต่อไป

ประธานกรรมการมอบหมายให้กรรมการทุกท่านสรุปจุดเด่นของร่างรัฐธรรมนูญ ท่านละสองเรื่อง ยกเว้นเรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแล้วนำเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณาต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ นายอมร วาณิชวิวัฒน์ โฆษกกรรมการ แจ้งต่อที่ประชุมว่า คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะจัดสัมมนาเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญในหัวข้อ “รัฐธรรมนูญฉบับอวสานโลกสวย” ในวันอังคาร ที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

ประธานกรรมการมีความเห็นว่า กรรมการสามารถเข้าร่วมในการสัมมนาดังกล่าวได้ โดยควรศึกษาร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นอย่างละเอียด เพื่อประโยชน์ในการชี้แจงและตอบข้อซักถามในการสัมมนาด้วย

๔.๒ นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน แจ้งต่อที่ประชุมว่า คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชนจะจัดสัมมนาเพื่อสร้างความเข้าใจร่างรัฐธรรมนูญและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญก่อนการลงประชามติให้แก่สภาองค์กรชุมชนในวันศุกร์ ที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ (รายละเอียดกำหนดการ วันเวลาและสถานที่ในการสัมมนาปรากฏตามเอกสารที่แจกในที่ประชุม)

๔.๓ นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชน คนที่หนึ่ง แจ้งต่อที่ประชุมว่า หากกรรมการท่านใดสนใจจะร่วมเป็นอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชน ให้แจ้งชื่อต่อฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการ เพื่อเสนอชื่อให้ประธานกรรมการมีคำสั่งแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการต่อไป

๔.๔ ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันศุกร์ ที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เวลา ๑๑.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๔๐ นาฬิกา

นายเผ่าพันธุ์ นวลสง
นิติกรชำนาญการ
นายณณพณ์ ฐิติจันทร์
นิติกรปฏิบัติการ
ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
สำนักกรรมการธิการ ๒
ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์